

LIST IZLAZI TJEDNO. — GODIŠNJA PRETPLATA
30.— DIN. — ZA INOZEMSTVO 60.— DIN.
OGLASI PO NAROČITOJ TARIFI.

GODINA IX. BROJ 43.
Šibenik, 23. listopada 1938.

ADRESA UREDNIŠTVA I UPRAVE: ŠIBENIK pp. 17.
RUKOPISI SE NE VRAĆAJU. —

Misije

Šioka je i prostrana zemlja. Širi se preko pet kontinenata i na svojoj površini nosi i hrani skoro dvije milijarde ljudi. Na zemlji je nekoć bilo zlatno doba. To je bilo onda, kad su se prvi ljudi šetali po raju zemaljskome. No otkad su ljudi pokušali postati slični bogovima, otada više nema raja na zemlji, otada se zemlja naziva dolinom suza.

Danas je zemlja dolina suza. Nad njom se viju oblaci tuge i ječe pjesme jadikovke. Ali da nije, pred dvadeset vjekova, došao na zemlju On, veliki Učitelj i Prorok, ti oblaci tuge bi bili još mnogo gušći, a pjesme jadikovke bi bile još čemernije.

On, veliki Učitelj i Prorok, rodio se u malenom Betlehemu i prođe zemljom čineći dobro. Rodio se za mene i za tebe. Rodio se za sve svoje vjernike. Još više: rodio se za sve raskolnike, za sve krivovjernike, pače: za sve pogane!

Za sve se rodio, a ipak ga svi još ni danas ne poznaju! Ne poznaju Njegovu nauku, a mnogi još nisu čuli ni za Njegovo ime! — I da bi Ga što prije svi upoznali, Crkva se dnevno moli: »Dođi kraljevstvo tvoje, budi volja tvoja, kako na nebu tako i na zemlji«. Crkva moli, ali zato i radi. Radi preko svojih svećenika-misionara i redovnica-misionarki. To je njezin veliki i naporni misijski rad.

Mnogo se moli, da kraljevstvo Božje preplavi sve kontinente svijeta, ali bi se moglo, i trebalo bi, moliti još više; naporno se radi na misijskom polju, ali sve to još nije dovoljno, jer tu bi nas moralo predvoditi geslo: sve više, sve bolje.

Zato se slavi i Misijska nedjelja, predzadnja u mjesecu Kraljice svete krunice, u listopadu. — Ta nedjelja nas mora opet i opet sjećati Učiteljevih riječi: »Idite i naučavajte sve narode... Kao što je mene poslao Otac, i ja šaljem vas... I bitete mi svjedoci sve do krajeva zemlje.«

Divan je Krist u svojoj božanskoj moći i dobroći. Puna utjehe i miline je njegova nauka. Silna je njegova djelujuća i posvećujuća milost. Radi svega toga Ga obožavamo i ljubimo svom toplotom i iskrenošću srca. — Ali ne budimo sebičnjaci! Mi nismo raspršane kišne kapi, mi smo, svi koji u sebi nosimo sliku i priliku Božju, jedno veliko tijelo, jedno toplo srce i jedna duša. To nas, eto, mora nagnati, da radimo oko toga, kako Krist neće biti samo naš, nego i svih onih koji sačinjavaju to veliko tijelo, to toplo srce i tu dušu.

Prilikom Misijske nedjelje — 23. X. 1938.

Za našu crnu braću!

Ova nedjelja posvećena je misijama.

Dvije milijarde, t. j. dvije hiljade milijuna, ljudi živi na zemlji, a tek jedna petina pripada katoličkoj Crkvi. Katolička Crkva s 400 milijuna svojih vjernika jest i ostaje najveća organizacija svijeta, ali ona ima poslanje svoga božanskog Utemeljitelja Isusa Krista, da navješta istinu evanđelja i onim velikim milijunima, koji se ne nalaze u njezinom krilu. Rad oko širenja evanđeoske misli i pokrštanja naše braće izvan kršćanstva, to je misijski rad, to su misije. Misije su uzvišeni zadatak Crkve Kristove, to je rad koji Kristu privodi duge povorke sinova ljudskih, koji nisu svjesni da su i oni otкупljeni Golgotskom žrtvom.

Crkva smo mi, svi mi zajedno. Zadatak i poslanje Crkve, naš je zadatak i naše poslanje. I misijski zadatak nije samo zadatak vodstva Crkve, nego svih nas skupa kao pojedina i zajednice. A posebice to vrijedi za misijski rad o komu će se na današnji dan širom katoličkoga svijeta toliko govoriti. Svi smo mi članovi velike ljudske obitelji. Iz toga zajedništva ne možemo, a po svojoj naravi je čovjek društveno, socijalno biće. Raditi za zajednicu znači ujedno raditi i za sebe, jer smo mi udovi života zajedništva. Gotovo svaki rad za drugoga konačno je i rad za nas same, i ako to po našoj računici ne izgleda u najviše slučajeva. Onaj altruizam, ljubavi rad za drugoga, o komu govore mnogi, i koji osvajamno, velika je i uzvišena misao. Naravno, u kršćanstvu je došao taj rad svomunajvišem vrhuncu. Prvi je Gospodin Isus donio novu nauku — o ljubavi i prema onima koji nas mrze i progone te o blagoslivljanju onih koji nam zlo hoće. Ovu novu nauku, još i danas tuđu čovjeku našega vremena, shvaća i može shvatiti samo onaj koji je prožet velikim mislima uzvišene nauke kršćanstva. U dnevnom životu i u našem uskom krugu svi mi imamo prilike polagati ispit o visini i shvaća-

nju našeg altruizma. Altruizam, koji se hrani i napaja na svježim izvorima evanđeoske misli, svoj veliki i najveći zahvat očituje na misijskom polju rada.

Rad za misije, oduševljenje za misije, propaganda za misije barometar je gotovo najtačniji za visinu uistinu katoličke svijesti ljubavi prema braći koju nikada nismo ni čuli ni vidjeli. Rekli smo »gotovo«, jer znamo da mi jesmo i ostajemo katolički narod, i za svoj katolicizam padamo, a ipak nismo za misije učinili dosada onoliko koliko smo mogli i morali. Govorilo se o misijama, ali ne mnogo, bolje, misijski rad nismo učinili svojim. Sve što se učinilo učinilo se pojedinačno, to nije bio plod masovnog oduševljenja nas, katoličkoga naroda, kako je to bilo kod drugih.

Svaki narod ima svojih teškoća, svojih zadataka. Imamo ih i mi. I imaćemo ih uvijek, i pitanja, i križeva. Ali misijski rad ne će nas kočiti u našim, čisto našim pitanjima i zadacima; ne će radi njega trpjeti ni rad oko ostvarivanja naših narodnih, kulturnih, gospodarskih najmanje, i bilo kojih drugih pitanja. Ne samo da ne će trpjeti, nego će još jače porasti naš idealizam, a mi smo narod ideala, tako da će od probudene ljubavi prema misijskom radu imati vidne koristi svaka naša akcija u našoj sredini. Ljubav prema drugom i svijest u radu za ostvarivanje velikih zadataka Kristova kraljevstva na zemlji, uvijek će pomladenim i svježim snagama dobro djelovati na pitanja u našem narodnom domu.

Kao pripadnici Crkve Kristove imamo poslanje i zapovijed: upoznavati ljude s istinom evanđelja, kao pravi članovi ljudske obitelji to i moramo činiti, ako želimo dobro velikoj obitelji kojoj pripadamo, a kao narodni ljudi radom za misije dizaćemo sve više cijenu idealizma, što samo koristi, a nikako škodi svim zdravim akcijama,

Kina i Japan, Indija i Afrika još očekuju, da im grane i da ih obasja Sunce. Hodaju po tami, jer ne upoznaju Svijetlo. Sjede u sjenama, jer niko im ne pokaza put do sunčanih prisoja Kristovog Evanđelja. — A ipak je Bog tako ljubiv svijet, da je za nj predao zlikovcima u ruke svoga jedinorođenog Sina!

Međutim, izvori ljubavi nisu posvuda presušili. Preko 14.000 misionara upuliše se u krajeve smrtnih sjena, u predjele poganske tame, da propovijedaju propetu Ljubav. I jedino im je imanje — križi! Za njima pođoše pre-

ko 55.000 sestara misionarki, da u bolnicama, školama i sirotištima pokažu koliko ljube Krista, i koliko Krist ljubavi duše. Uz njih stupa 10.000 braće lajka i 163.000 katehista i učitelja.

Velika je to vojska, a još veća je njezina ljubav prema poganima. Ali niti ta vojska misionara i misionarki, niti njihova ljubav nije tako velika kao što je veliki broj pogana. No što oni, koji su na fronti, ne mogu učiniti, to možemo mi u pozadini. Nas je u pozadini mnogo više, pa kad bi svaki doprinio samo jedan kamenčić, kroz kratko vrijeme bi se podigla veličan-

Novost za gg. svećenike

Nedavno je izašla knjiga propovijedi: Đuro Cezner: »Blagoslovljen Bož u svojim svetima«, 4 godišta, 155 propovijedi za svetkovine i razne zgod. Vrlo omiljena autorova prva knjiga »Svijetlo dana Gospodnjega« preporuča i ovu potrebitu knjigu. — Cijena 54 din s poštarinom. Naručuje se Čekom broj 1968. — Nova tiskara — Vrček i dr., Sarajevo.

Na ovo upozoruj g. svećenike laike katolike, koji žele lijepo dobro štivo

pogotovo onima koje visoko izdižu stijeg općega dobra.

Gospodinova je zemlja i sve što je na njoj! — klicao je psalmista. I mi to govorimo. Sve je Njegovo i sve Njemu ima služiti. Sav tehnički napredak mora biti i u službi Njegovoj, u službi propovijedanja Njegove istine. Onih preko 260 hiljada katoličkih duša, razasutih po misijskim krajevima zemlje, u svrhu propovijedanja Kristova evanđelja, danas, u doba tehnike, brzih kola i aviona, moraju imati na raspolaganju sva tehnička sredstva brzoga prevoza. Treba podizati škole, sirotišta i bolnice; zidati crkve i kapele; dizati zapuštenu i neprosvijetljenu našu braću. A sve to traži ogromne sume novaca. Te sume moramo dati mi, katolički narodi. Ima nas mnogo i dajemo mnogo, ali nikada dosta, jer su nepregledne još neizorane poljane duša, koje ni čule nisu za Krista i Njegov sveti znak.

Mi na današnji dan — misijsku nedjelju, u prvom redu dižemo glas milijunskih grla i kličemo Nebu — da uskori obraćenje zapuštene naše braće. Ali i dajemo svoj novčani prilog za potrebe i sredstva u širenju istine Križa.

Koliko nas, toliko doprinosi! Svak i najmanji novčić pa se skupljaju ogromne svote. A naravno, ko može više, učiniće kako može. Ko ima više, taj je i dužan dati više.

Hrvatski narod će s misijskom nedjeljom u godini 1938. očitovati visinu svoje katoličke svijesti i svo-

stvena zgrada, u koju bi se moglo smjestiti milijune onih koji danas »sjeduju u tami i u smrtnoj sjeni«.

I to što možemo, nije nam samo savjetovano i prepušteno na volju. Sudjelovanje u misijskom radu, dužnost je svakoga katoličkog vjernika. Jer mi ne smijemo dopustiti, da naši misionari jedu — kako izvješćuje jedan biskup iz Kine — lišće s drveća, poljsku travu i sijerak sa lošim varivom. Oni su tamo pošli po Kristovom nalogu i radi Krista, a mi, koji smo Kristovi, jačajmo ih molitvom i pomazimo materijalnim sredstvima. Ig.

jim doprinosima maknuti se sa zadnjih mjesta na ljestvici žrtve za misijski rad. To traži od nas naš katolički a i narodni ponos — a što je glavno: vapaj velikih milijuna erne i ostale braće.

Junior

ŽIVOT S CRKVOM

Crkveni kalendar

Nedjelja, 23. X.: *Dvadeseta nedjelja po Duhovima*. — Sv. Ivan Kapistran. Rodio se g. 1386 u talijanskom gradu Capistrano. G. 1415. posta franjevac. Pod vodstvom sv. Bernardina Sienskog posta ured franjevačkoga reda. Godine 1456. zajedno sa Sibinjanim Jankom branio je Beograd.

Ponedjeljak, 24. X.: Sv. Rafael, arhanđeo, koji je igrao znatnu ulogu u životu sv. Tobije.

Utorak, 25. X.: Sv. Križantij i Darija. Bijahu bračni drugovi i zajedno podnijeh mučeničku smrt.

Srijeda, 26. X.: Sv. Evarist, Papa. Oko g. 109. za vrijeme cara Trajana umro je mučeničkom smrću.

Cetvrtak, 27. X.: Sv. Sabina, mučenica. U španjolskom gradu Avili podnijela je mučeničku smrt zajedno sa sv. Vincencijom i Kristetom.

Petak, 28. X.: Sv. Simun i Juda Tadej, apostoli. Sv. Simun propovijedao je evanđelje u Egiptu i Perziji, a sv. Juda najprije u Mezopotamiji, a zatim u Perziji. Obojica bijahu na križ razapeti.

Subota, 29. X.: Sv. Narcis. Bio je jeruzalemski biskup oko g. 180. Umro je u 116. godini života na glasu svetosti.

DVADESETA NEDJELJA PO DUHOVI-MA

CITANJE POSLANICE bl. Pavla Apostola Efežanima (5, 15—21). — Braćo! Gledajte oprezno, kako želite živjeti; ne kao bezumni, nego kao pametni, i isкупite vrijeme, jer su dani zli. Radi toga ne budite bezumni, nego poznajte što je volja Božja. I ne opijajte se vinom, u kojemu je bludnost, nego se napunite Duhom Svetim govoreći među sobom u psalmima i himnama i pjesmama duhovnim, pjevajući i kličući u srcu svojom Gospodinu, zahvaljujući vazda za sve u ime Gospodina našega Isusa Krista Bogu Ocu, podložni jedan drugome u strahu Kristovu.

† SLIJEDI SV. EVANDELJE po Ivanu (4, 46—53). — U ono vrijeme bijaše neki kraljev čovjek, čiji je sin bolovao u Kafarnaumu. Onaj čuvši da Isus dolazi iz Judeje u Galileju, otide k Njemu i moljaše Ga da side i da mu ozdravi sina, jer bijaše na umoru. I reče mu Isus: Ako ne vidite znamenja i čudeša, ne vjerujete. Reče mu kraljev čovjek: Gospodine, sidi prije nego umre sin moj. Reče mu Isus: Idi, sin tvoj živi! Vjerova čovjek riječi koju mu reče Isus, i pođe. A kad on već silazaše, sretose ga slugu i javiše mu da sin njegov živi. Zapita ih dakle za sat, u koji mu je bilo lakše. I rekoše mu: Jučer oko sedam sati pusti ga groznica. Tada razumije otac da je to bio onaj sat u koji mu reče Isus: sin tvoj živi. I vjerova on i sva kuća njegova.

NEBO JE NAŠA DOMOVINA!

Između svih nedjeljnih Misa liturgijske jeseni današnja je sigurno

no najsabranija, sva prodahnuta nostalgijom i čežnjom za nebotim mukama i bolima našega zemaljskog progonstva.

Duša se danas prikazuje kući Božjoj kao jadna prognaničica, priznaje, da je zaslužila patnje radi svojih grijeha. Čežne zato za domovinom, čiju sliku gleda u svetištu Božjem.

Lijepa Poslanica opisuje progonstvo kršćanina ovdje na zemlji. Nema za njega domovine na zemlji. Ne smijemo zato priljubiti se zemlji i tražiti zemaljske naslade, već treba da dobro i korisno upotrijebimo dragocjeno vrijeme, što nam je dano, jer su dani zli. Ne smijemo dozvoliti, da nas opije svijet, već treba da se napunimo Duhom Svetim.

Pjesma u progonstvu

U progonstvu pjevamo od srca domovinsku himnu. Ova himna izražena je danas u Pjesmi iz Poslanice, koja je osobito lijepa. Spremno je srce naše, da primi Gospodina, kad će se vratiti slavan kao Sudac.

Crkva u Evanđelju nas uči, da je glavna briga našega života ozdravljenje naše bolesne duše, za koju s velikim pouzdanjem treba da upravimo Bogu onu istu molitvu, koju mu je upravio onaj kraljev čovjek: »Sidi, prije negoli umre duša moja!« Dodaj k nama, Gospodine, u svetoj žrtvi, da ozdravi naša duša. Dodaj na dan zadnjega suda u ovoj suznoj dolini, da ozdravimo i uskrsnemo tijelom i dušom.

Oh, da, Isus, pri Posvećenju, dolazi uistinu i donosi nam novu milost otkupljenja. On je, taj isti Gospodin, koji će jednoga dana sidi, da sudi žive i mrtve.

U očekivanju dakle, da ćemo zaslužiti veselje nebeske domovine, utecimo se Euharistiji: ona je naše uzdanje u nebo, ona je utjeha u našem progonstvu!

Socijalno zrnje

HRS PROTIV KOMUNIZMA

Nedavno je održana u dupkom punoj dvorani b. Hrv. Sokola XV. redovita glavna skupština Hrvatskog Radničkog Saveza. Po izvještajima pojedinih odbornika opaža se veliki napredak HRS. Brojčani porast članova kroz ovu godinu od 75 hiljada 3 na 92 hiljade 407. HRS je sklopio do danas 500 uspješnih kolektivnih ugovora i na radničkim izborima dobio 900 radničkih povjerenika. Uz ostale delegate HRS prisustvovao je skupštini i izaslanik g. dra Vlatka Mačeka g. inž. August Košutić, koji je tom prilikom održao dva značajna govora, upravljena na hrvatsko radništvo.

Medu ostalim govorima, koji su se čuli na skupštini, govorio je i tajnik HRS Krklec o ideologiji HRS i borbi protiv komunizma kao razornog elementa u hrvatskom narodu, na-

ročito među hrvatskim radništvom. Na koncu je predložio slijedeću rezoluciju, koju je skupština jednoglasno prihvatila:

»Delegati Hrvatskog Radničkog Saveza na svojoj redovitoj glavnoj godišnjoj skupštini od 18. rujna 1938. godine zaključuju jednodušno:

»Hrvatsko radništvo je uvjeren, da je najglavniji uvjet za razvikanje slobodne sindikalne organizacije narodna sloboda.

Hrvatski Radnički Savez je ureden slobodnom voljom radnika i kao takav vezan uz svoj narod i uz borbu za socijalnu pravdu. To je jedino jamstvo za uspješno, brzo i sigurno rješavanje svih socijalnih problema, čije ostvarenje traži Hrvatsko radništvo.

Hrvatski Radnički Savez je Hrvatska nacionalna sindikalna organizacija, pa prema tome nema i ne može imati nikakvih veza s internacionalnim marksističkim organizacijama.

Oko 500 kolektivnih ugovora i 900 radničkih povjerenika, znak su snage našega sindikalnog uspjeha, koji će biti potpun tek onda, kada se svo hrvatsko radništvo okupi u svojem Hrvatskom Radničkom Savezu.

Starom odboru data je razrješnica i izabran je novi odbor pod predsjedništvom Pečnik Alojza.

PARIZ — KOMUNISTIČKA KUHINJA

Pariz je evropski Babilon naroda. Svi revolucionari Evrope tamo se skupljaju. »Misijsko« polje kao naručeno za komuniste. Rusija bogato podupire te crvene »misijske«. Bivši francuski komunistički vođa Doriol priznao je, da je dosad u tu svrhu Rusija žrtvovala najmanje 250 milijuna franaka.

Prije svega joj je na srcu, da podupire komunističko novinstvo, koje izdavaju tamošnji emigranti, svaki za svoju narodnost. U Parizu se tako tiskaju: »La Verdad« za Španjolce u 7 hiljada primjeraka, »La Verdad« za Talijance u 7 hiljada primjeraka, »Die Stimmen der Arbeit« za Poljake u 7 hiljada primjeraka, »Paris Munkas« za Mađzare u 3 hiljade primjeraka. Osim toga postoje još posebne novine za Židove, Armence, Čehe, Jugoslovene, Bugare i t. d.

Za sve te se u Parizu kuha komunistička hrana, koju prema mogućnosti dijele sa svojom braćom u domovini!

Križarske vijesti

ODRŽANE PRIREDBE. U nedjelju 16. X. t. g. održana je križarska svečanost u Dugom selu (Dr Protulipac), u Senju (Msgr dr Milan Beluhan), Strizivojini (F. Grgić), Zagrebu-Kanalu (I. Tubaković) i Zagrebu-Kustošiji. — Sarajevski Križari priredili su proslavu križarskoga dana.

NOVI IGROKAZI. Kod VKB se mogu dobiti novi izišli igrokazi: »Pobjednik«, igrokaz iz križarskoga života s 10 lica, pogodan posebno za dake i gradska društva,

a stoji Din 12; zatim se može dobiti božićni igrokaz »Ponoćka« u 3 slike sa 6 lica, a stoji dinara 10; zatim može se dobiti igrokaz »Mladi borci« za Male Križare i avantgardu s 10 lica u 3 čina, a stoji Din 10; »Andeli sv. Nikole«, kratak prikaz za Nikolinje za Male Križare stoji dinara 2.

KRIŽARSKI KALENDAR. Mnoga su društva naručila križarski kalendar. Društva, koja još nisu naručila, neka to čim prije obave. Mogućnost je, da se rasproda ovih dana sva naklada kalendara, pa će im kasnije biti žao, što nisu dobili kalendar. Cijena je: uvez. Din 6, broš. Din 3.

O ukorišćenju (plasmanu) gotovih glavnica

U glavnome postoje dvije kategorije gotovih kapitala, koji ne rade u rukama njihovih vlasnika, nego su ili uloženi u razne banke na kamate ili su uloženi u vrijednosne papire sa istom svrhom.

U jednu su ruku takove gotovine uložene sa svrhom, da se kamati od njih stalno povlače kao renta potrebna za život.

U drugu ruku imade takovih glavnica, koje ostaju u svojim položajima godine i godine i kojima se kamati pribijaju godišnje; glavnica dakle raste i umnožava se za kamate na kamate.

Pita se sada — sa interesnog gledišta vlasnika ove druge kategorije glavnica, koje mu ne trebaju radi redovite rente, — jesu li takove glavnice uložene ekonomski t. j. postoji li način, da se takove glavnice plasiraju na bolji efekat, da na više godina donesu veću korist, nego je to slučaj od uloška u banci?

Poslovnica parcelacije g. Rade Hribara u Zagrebu, Ilica 11/I. pripravna je posve besplatno svakome interesentu dostaviti poštom sva dokazala i podatke o načinu plasmana gotovih glavnica, kojim si plasmanom glavnica bezuvjetno osigurava novac protiv svake inače moguće nevolje u njegovoj sigurnosti u ovim novim erama, koje vrve mogućnostima financijskih iznenađenja.

Uz zajamčeno pružena dokazala u tome pravcu, ta poslovница će vrlo rado dati sva saopćenja o usporednome porastu plasiranih glavnica u većim razmjenama, dakle o većim koristima, nego ih te glavnice polučuju uložene na bankovne kamate.

Ovo upozorenje vrijedi za sve one, koji raspolažu sa većim glavnica, a koje glavnice ne trebaju odmah, koje dakle mogu koristonosno placirati na vrijeme od nekoliko godina dana.

Posebno se na ovo upozorenje upućuju g.g. skubnici (tutori) malodobnika, za koje upravljaju većim gotovinama, te razne civilne i crkvene ustanove i društva.

Dosta je jednom dopisnicom zatražiti informacije, koje mogu biti svakom od koristi. Upit stoji jednu dopisnicu, a informacija pruža ogromne mogućnosti.

Zaboravljene šibenske prirodne ljepote

(Prema knjizi „Il Nuovo Cronista“ od prof. Vico Mitagostovića god. 1895.)

U vijeku smo turizma. I iz najzabavnijega kutića zemlje uzvikuju ljudi što li sve lijepa, zabavna i zdrava ima kod njih, ne bi li tako k sebi namamili što veći broj stranaca, koji, uspiju li ih namećiti, sipat će srebro i zlato na pregršti po njihovim klancima, dvorištima i kućama! Najnovija je to međunarodna trgovina. Jedini još način kojim se iznuđuje tuđu valutu u svoj džep. Inače države ne daju svoje pare u tuđinu, da im ne opone vrijednost novca — valuta; te dođoše u nuždi na kliring, na izmjenu zemaljskih i tvorničkih dobara: Robu za rob!

Zato je i Šibenik došao na misao da vabi k sebi strance — turiste. Ovi se i njemu odazivlju, jer ima i Šibenik svoju privlačivost — atrakciju: nigdje sličnu crkvu — sv. Jakova i nedaleko od sebe slapove Krke, donje i gornje.

Ima Šibenik još nešto, a da današnji Šibenčani za to ni ne znaju.

Zar špilju kod Jurasova sela, o kojoj se lani pronio glas? I nju bi bilo vrijedno pretražiti, te ako je čemu, učiniti je pristupačnom. K njoj bi i domaći hrli, pa i školska mladež, jer je samo par kilometara odaljena od Šibenika.

No zasad svraćamo pozornost na drugu špilju, koja je bila otkrivena i dijelom već pretražena potkraj prošloga vijeka. Ali potom namah i zaboravljena. Kad se god. 1894. tik donjih slapova rijake Krke — kod Skradina kopalo za temelje zgrade, u kojoj će se pomoću Krkina vratolomnoga toka izvađati munjevna sila za rad i rasvjetu u Šibeniku, našlo se na rupu. Nefom su je radnici nešto povećali, našli su se pred prostranom špiljom, 14 m. dugom, 12 m. širokom i 8 m. visokom, podijeljenom u dvije lađe, s više kapastih svodova — kupola i sa stijenama, urešenim okamenjenim cjeđinama svakojakih šara, dok su iz pjeskovita tla stršili u vis okamenjeni vodokapci — stalaktiti ili stupovi manji i veći. Jedan je nadvisivao sve, visok do 7 m., a debeo četiri metra, sav poput ostalih isprebušan kao

kakav mrežasti zastor. Čim je o tome dopro glas u Šibenik, pođe onamo Dr Franjo Madiraca vladin upravitelj šibenske općine. Za njim i Don Marko Vežić s četom prijatelja. Obojica su zatim dali u pokrajinskim novinama (»La Rassegna Dalmata« i »Narodni List«, svibanj 1894) prikaz svega što su ondje vidjeli. Prema njihovom kazivanju ima ondje četrnaest špilja, povezanih među sobom užim i širim hodovima. Očevici pričaju, da ih mora biti i više. U svakoj je šuma okamenjenih vodokapaca, najčudnijih oblika, čak i ljepših od onih u svjetski poznatoj Postojni (Posthumia, Adelsberg) na Istarskom Krasu. Jednu od tih naših špilja očevici na prvi već pogled prozvaše krstionicom sv. Jakova, jer joj naliči tako, kao da bi je bio vidio i po njoj radio onaj koji je obdario Šibenik onako divnom kapeličicom, u kojoj građani Šibenika krštenjem stižu nebeska građanska prava. Kruna svim onim špiljama je prilično prostrano jezerce. I ono je vrlo slikovito. Sav taj podzemni pretraženi kraj dug je m. 150, širok m. 80. Obuhvaća dakle 1200 m.² površine. Valjda ima više odusa-

ka, kroz koje izlazi na polje vlažan i zagušljiv zrak; a silazi na njegovo mjesto zrak što ga na otvorenu udishmo, budući da koji su se spustili u one rovove, pričaju, da se čovjek u njima osjeća posve ugodno i da svijetla tu gori bez svake smetnje. I doista izvana nad špiljama vide se razni prodori, škrape i pukotine. Možda je Krka negda i onuda tekla, te probušila pećine i odvušla zemlju pod njima, pa tako ona sama napravila te vilinske podzemne dvorove. — Nedaleko od ovih još je jedna špilja, kojoj je vanjska strana bila negda zatvorena zidom, s prozorom na njemu. Ova je druga mogla biti stan starodavnih pustinjača. Kasnije i ta i one druge vjerovatno su bile skrivališta naših pradjedova pred Turcima. Možda i hajduka. Tu i tamo naime opažaju se po špiljama tragovi ljudskih ruku.

Turističko društvo »Putnik« — podružnica Šibenik učinilo bi korisno djelo sebi i Šibeniku, kad bi poduzelo sve moguće, da se špilje do skradinskoga slapa Krke nanovo odgrnu i arede. Bilo bi to nova meka — atrakcija strancima.

Brnopol.

Širom svijeta

RASPUST SLOBODNOZIDARSKIH LOŽA U CSR. Organizacija slobodno-zidarskih loža u Čehoslovačkoj odlučila je dobrovoljno raspustiti sve svoje lože. List čeških agraraca »Večerní« donosi popis osoba, koje su bili članovi pojedinih loža. Među ovima spominje se i ime bivšega predsjednika republike dra Eduarda Beneša. Novine ističu, da je toj odluci o dobrovoljnom raspustu doprinijela namjera slovačke vlade, da u Slovačkoj zabrani djelatnost slobodno-zidarskih loža.

STALJIN POJAČAVA SVOJ POLOŽAJ. Londonski »Daily Telegraph« javlja iz Moskve, da se tamo računa s tim, da će Staljin doskora sebi dati lakav naslov, koji bi odgovarao njegovom položaju i značenju u sovjetskoj politici. Staljin je, kako je poznato, službeno samo glavni tajnik komunističke stranke Sovjetske Rusije, iako vodi cjelokupnu sovjetsku politiku. Državni poglavnik je Kalinin, ali se o njemu gotovo ništa ne čuje. Sada je Staljin odlučio, da će sve poslove uzeti čvrsto u svoje ruke. Listovi smatraju, da će u Sovjetskoj Rusiji vrlo skoro doći do radikalnih bitnih promjena u unutrašnjem poretku i upravi zemlje.

IRSKA TRAZI PRIKLJUČAK ULSTERA. Predsjednik irske vlade De Valera izjavio je, da Irska traži konačno priključak Sjeverne Irske (Ulstera) Slobodnoj Državi Irskoj. Irska vlada pripravna je Ulsteru dati posebne slobode i traži priključak bez plebiscita, koji je nepotreban. Granica, duga 300 milja, mogla bi u slučaju rata za Veliku Britaniju biti vrlo kobna. Zbog toga bi se Sjeverna Irska mogla sjediniti u jednu prirodnu državu Irsku, koja ne bi bila prepolovljena političkom granicom.

BETLEHEM U RUKAMA ARAPA. Grad Betlehem nalazi se u rukama ustaša. **USA GRADI 2 HILJADE AVIONA.** Ministar vojske zatražit će od kongresa, da se broj američkih vojničkih aviona u prvoj liniji poveća na 4 hiljade, dvostruko više nego što ih ima sada.

NJEMAČKA POJAČAVA SVOJE ZRAČNE SNAGE. Naoružanje Vel. Britanije sve više zanima njemačke krugove, pa se daje nalučivati, da će Njemačka poduzeti mjere, kako bi održala momentanu ravnotežu u pogledu naoružanja u Evropi. Ove mjere Njemačke sastojat će se u tome, što će ona u prvom redu pojačati svoje zračne snage, i to će uslijediti u vrlo brzom tempu.

VELIKE MANIFESTACIJE ZA SAMOSTALNOST PODKARPATSKE RUSIJE. Podkarpatsko-rusko stanovništvo priredilo je u Belebuiu i Erečinu velike manifestacije za samostalnost Podkarpatske Rusije. Podkarpatsko-ruski sabor održao je sjednicu u Užhorodu i izdao proglas narodu, u kome protestira protiv komadanja Podkarpatske Rusije. U proglasu se još traži prisajedinjenje tješinskih kolara istočne Slovačke Podkarpatskoj Rusiji.

Za proslavu bl. Nikole Tavilica

PRED JUBILEJEM BL. NIKOLE TAVILICA. 14. studenoga ove godine navršuje se 547 godina od mučeničke smrti Hrvata franjevca bl. Nikole Tavilica. Taj je dan od lanske godine po odluci Sv. Stolice blagdan toga hrvatskog Blaženika, ali se slavi u najbližu nedjelju, dakle ove godine 13. studenoga. Bit će ove godine svuda posebno svečano proslavljen, jer tim danom nastupa jubilarna pedeseta godišnjica, otkako je taj hrvatski jerusalanski mučenik proglašen blaženim.

IMA LI KOD NAS HRVATA ČUDESA? U jednom zagrebačkim dnevnom novinama od nedjelje 2. o. mj. iznesena je tvrdnja, da »mi Hrvati nismo dionici nikakvih čudesa, o kojima toliko govore kronike drugih naroda« i da na našim oltarima nema hrvatskih svetaca. No općenito je poznato, da je prošle godine Sveta Stolica izdala opću dozvolu, da se podižu oltari u čast Hrvata bl. Nikole Tavilica po svim našim krajevima, te da je u ovoj godinu dana već podignuto u čast tom hrvatskom Blaženiku 8 oltara u raznim crkvama, dapače i glavni oltari u jednoj crkvi i dvjema kapelicama. Novi oltari se podižu u većem broju ove jeseni za blagdan bl. Nikole Tavilica, a gradi se i jedna nova crkva njemu u čast. Što se liče čudesa, i tih ima i kod nas Hrvata. Zna se, da je po zagovoru bl. Nikole Tavilica u posljednje doba zabilježeno više čudesnih ozdravljenja, i to u Požegi, u Zagrebu, u Čakovcu, a i u drugim mjestima. Po svuda, gdje se širi štovanje baš toga hrvatskog Blaženika, javljaju se velike milosti po njegovu zagovoru, a te će milosti i čudesa biti i osnov za što skoriju njegovu kanonizaciju.

Nemile pojave

Istina o žalosnim događajima u Beču

Vatikanski »L' Osservatore Romano« od 15. t. mj. pod naslovom »Protukatoličke demonstracije u Beču« donosi slijedeći izvještaj:

SLUŽBENE VIJESTI

Službene vijesti o žalosnim događajima u Beču bile su ove:

Deutsches Nachrichten Bureau javljao je 9. t. mj.: »Nekoliko mladića sakupilo se u subotu u prijetecem stavu pred biskupskom palačom. Policija je intervenirala s velikom strogošću, uspostavivši u vrlo kratko vrijeme mir. Vijesti, raširene po inozemstvu, kao da je ranjen nadbiskup, ne odgovaraju zbilji. U koliko se doznaje, počinitelji bit će najstrože kažnjeni.«

Agencija Havas 10. t. mj. dobila je ovu vijest iz Berlina:

»Po jednoj službenoj vijesti Ministarstva za propagandu neki mladići između 15 i 20 godina bili bi se okupili u ulicama Beča te bi bili zauzeli neprijateljski i prijeteci stav protiv kardinala nadbiskupa Innitzera. Ministarstvo za propagandu javlja nadalje, da je policija intervenirala i uspostavila red, a da kardinal nije bio ranjen.«

Naše informacije pružaju slijedeću sliku događaja:

ISTINA O DOGAĐAJIMA

U petak 7. listopada navečer u katedrali sv. Stjepana bila je služba Božja za katoličku omladinu. I kardinal nadbiskup upravo je prisutnima svojom riječ bodreći ih, da ustraju u svojoj vjeri i u svojim djelima. Mladići — oko 6 hiljada ih — izašavši iz katedrale sinovskom odanošću klicali su kardinalu Innitzeru i pjevali himnu Društva Presvetog Srca. Zvižduk i pjevanje skupina Hitlerove Omladine (Hitler Jugend) i odjeljenja Sturm Abteilung, koji su se bili smjestili na trgu, bio je odgovor na te manifestacije uz kricanje: »Naša vjera je Njemačka! Dolje Innitzer!«

Katolički omladinci, i ako brojčano jači, nijesu odgovorili na ovaj izazov, već se mirno razidoše. No nešto kasnije skupine S. A. okupiše se pred nadbiskupskim dvorom te upriličiše bučni napadaj kušajući provaliti ulazna vrata i kričeći, da bi kardinala trebalo otpremiti u koncentracioni tabor. Policija, pozvana od nadbiskupova tajnika, intervenirala je na obranu palače. No demonstranti su napustili trg istom u 23 sata nastavljujući svojim prijetnjama i grožnjama.

I zbilja sutradan, u subotu, u 20.15 sati nanovo započeo neprijateljska demonstracija pred nadbiskupskim dvorom sa strane trga, koja se kasnije proširila i naprama drugom pročelju u Roberturmstrasse, tako da je ubrzo palača napadnuta sa svih strana kamenjem, koje je porazbijalo stakla svih prozora. Odmah je ponovno bila zatražena intervencija policija i to je opetovano požurivano, kad su demonstranti pokušali da sruše velika ulazna vrata. Od strane raznih policijskih stanica zajamčilo se, da će se providjeti. No poslije četrvt sata teška ulazna vrata provaljena su i demonstranti provališe u palaču polupavši sve, što su našli u atriju i po stubama. Ukućani pritrčaše na obranu kapelice i nadbiskupa. U strahu, da ne bi bilo oheščašćeno Svetotajstvo, jedan svećenik konsumirao je svete čestice, a vidjelo se, nažalost, koliko je to učinio u pravi čas. Provalnici naime, iza kako su udarili po glavni jednog nadbiskupovog tajnika tako jako, da se onesviješten srušio na zemlju, provališe u kapelu i polupaše jedan sveti kip, te nastavljaše svoje vandalske ispade, opljačkane radnu sobu kardinalovu, silom otvoriše njegov pisaoči stol, polomiše Propelo. Grimizni plašt, prsni križ i prsten kardinalov ugrabiše. Svuda polupaše pokušstvo, razderase slike, oštetiše umjetničke predmete. Nadbiskupovog ceremonistu udariše svjetnjakom. Jednoga od tajnika, koga su stali vu-

ći prema jednom balkonu namjerom, da ga kroza nj bace na trg, teškom mukom spasiše neki manje ratoborni provalnici i dok je junački branio kapelu, zakričase mu. »Bilo vam je bolje sa Schuschniggom?« svakojako ga najprostije vrijeđajući.

Napokon raširo se glas, da je stigla policija i da bi se trebalo razići. To nije uslijedilo prije, nego li su zatražili, uz nove prijetnje, od ukućana izjavu, da ne će svjedočiti, što se dogodilo, Nitko, izlazeći iz palače uz pjevanje himne »Deutschland über alles« nije bio pozvan na odgovornost ni smetan. Samo jedna osoba je uapšena. Jedan sat, koji se zaustavio pod udarcima provalnika, pokazivao je 21.5. Policiji je trebalo ništa manje nego 40 minuta, da stigne u središte grada.

Ako je kardinal mogao biti zaštićen od bijesa demonstiranja, koji su proti njemu divljali i kričali najoštrije i najgadnije prijeteci poklike i uvrede, u bližem katedralnom župnom dvoru, izvršilo se vrlo teško nasilje. Provalivši u zgradu, koju također opljačkase, kapelana Kravarika zgrabiše i bacihše kroz prozor na trg, odakle je odnesen u bolnicu s opasnim povredama. Neke strane novine javljaju da mu je prelomljen kuk i polomljene noge, tako da se nalazi u pogibelji života.

Na trgu spališe kardinalov grimizni plašt i drugu nadbiskupovu ličnu odjeću, pokušstvo, papire, sagove.

U bečkim novinama nije bilo ni retka o tolikim nasiljima.

Ove vijesti potvrđene su od dopisnika glavnih stranih dnevnika, među kojima se nalaze i najrašireniji: *Times*, *Temps*, *Basler Nachrichten*.

Ove zadnje 11. t. mj. pod naslovom »Okolo Bazilike Svetoga Stjepana« pisale su:

»Mnogo svijeta zaustavlja se ovih dana pred nadbiskupskom palačom i susjednom kućom kanonika Stolne Bazilike Svetoga Stjepana. Duž pročelja palače naprama Bazilici i Rottenturmstrasse vide se mjesto staklenih prozora rastvoreni veliki otvori. Sami jedan prozor nije ostao pošteđen; sva su stakla bila polupana. Jesenski vjetar slobodno gospodari po prostranim dvoranama za primanje i sobama nadbiskupskoga dvora. I plombirana stakla privatne kapele kardinalove s izgledom na trg Bazilike su uništena. Velika hrastova ulazna vrata, koja se nalaze prema trgu, razmrskana su.«

OPTUŽBE KOMESARA REICHA

Na ove vijesti o subotnjim događajima dodajemo slijedeće iz engleskog izvora:

»U srijedu navečer druge demonstracije ponovile su se u Beču, za vrijeme kojih je nacionalsocijalistički vođa bečkog distrikta Globačnik žestoko napao kardinala. Iako je zaniijekao, da je nacionalsocijalistička partija odgovorna za napadaj na nadbiskupski dvor, Globačnik je rekao, da je to jednostavno bila samo nužna reakcija protiv djelatnosti u klerikalnim krugovima i posijano sjeme od Crkve. I dodao je, da, makar je stranka bila strana tim događajima, odredio je, da se postavi straža oko nadbiskupskog dvora i da se zapriječiti, da svećenstvo, koje je bez dvojbe izazvalo nanoviji napadaj, bude i dalje uznemirivano.

Prosvjedujući konačno protiv izazova »crnih intriganata« najavio je, da će se velika nacionalsocijalistička manifestacija održati na Trgu junaka u četvrtak navečer, na kojoj će glavari pokrajine Bürckel odgovoriti klerikalnom izazovu.«

Sutradan bečko novinstvo optuživalo je politički katolicizam, da se urotio s neprijateljima Reicha, da izazove sukob unutar njemačkih granica.

Pod ovim vidom održao se zbor na Trgu junaka.

Dok se javilo, da će komesar Bürckel doći iz Saarbrückena, gdje se nalazio, da »odredi sve potrebito, da se kazne krivci« i da će »na jednoj velikoj pučkoj skupštini izjaviti, da demonstracije nijesu borbeno oruđe za vođenje političkih bojeva«, doznaje se iz novina, pa i talijanskih, da je sinoć Bürckel »naglasio, da odgovornost za prošle incidente (sic — tako) pada na kardinala Innitzera. Govornik je izjavio, da ga je stav klerikalaca prisilio, da opozove političku amnestiju, koja je imala uslijediti i precizirao je stav, koji će morati zauzeti katolički nacionalsocijalisti, da se ne poistovjetuju s klerikalcima, neprijateljima režima.«

OPASKA »L' OSSERVATORE ROMANO«

Ovim vijestima »L' Osservatore Romano« dodaje ovu svoju opasku:

»Mislimo, da od objektivne zamašitosti ovih vijesti nužno proizlazi njihov najrječitiji komentar i nepobitna osuda. Svravnimo li službene izvještaje o veoma ograničenom opsegu događaja i kažnjivim mjerama sa veoma teškom i ozbiljnom istinom stvari, koja se opravdava i rješava besramnim izgovorom katoličkog izazova, to pokazuje i govori: da mjesto da se adekvatno provodi časti i slobodi vjere i Crkve, nepovredivosti posvećenih osoba i svetih stvari, istom dobrom imenu kulturne zemlje, preuzima se, više negoli odgovornost za nasilja, obrana nasilnika pridružujući brutalnom napadaju lažnu optužbu žrtava javnoj mržnji.

I to usprkos tako otrovnih plodova dugotrajne, nekažnjive, podjarivane kampanje optužaba i prezira protukatoličkog.«

Iz naših krajeva

KOLIKO ĆE BITI ZEMALJSKIH LISTA. Dosada je sigurno, da će biti dvije zemaljske liste, dra Mačka i predsjednika vlade dra Stojadinovića. Neki politički krugovi drže, da bi Dimitrije Ljotić, ako ne bi konačno pošao sa SDK—UO, mogao uspostaviti svoju zemaljsku listu. Prema tome čini se, da će biti svega dvije, a najviše tri zemaljske liste prilikom izbora 11. prosinca t. g.

TREĆI HRVATSKI SOCIJALNI TJE-DAN. I ove godine posljednjega tjedna mjeseca listopada (23. do 29. listopada) održat će se u Zagrebu »Socijalni Tjedan«. Biskupske alokucije, predavanja stručnjaka, kao i konferencije i ankete razradit će temu: »*Društveni poredak*«. Pokazat će se gladišta katolicizma, komunizma, fašizma, nacional-socijalizma i kršć. korporativizma. Sudjelovat će 14 teologa, filozofa, sociologa i ekonomista. Alokucije će se održati u akademskoj crkvi sv. Katarine u gornjem gradu, a predavanja i konferencije u Jeronimskoj dvorani. Zagrebački nadbiskup preuzv. g. dr Alojzije Stepinac preuzeo je pokroviteljstvo nad Hrv. socijalnim tjednom. Pojedina preuzv. gg. biskupi izdali su okružnice svome svećenstvu i vjernicima u kojima ih upozoravaju na važnost raspravljanja ovogodišnjeg »Socijalnog Tjedna« o pitanju društvenoga poretka te o suvremenim društvenim pokretima koji hoće da utječu na izmjenu sadašnjega društvenoga poretka, i preporučuju im, da u što većem broju prisustvuju svim priredbama Hrv. soc. tjedna.

PRENOS KOSTIJU PK. FRA DIDAKA BUNTIĆA, velikoga narodnog dobrotvora i vode hercegovačkih Hrvata, obavljen je na svečani način 16. t. mj. u crkvu na Sirokom Brijegu.

† **DR JOSIP POSEDEL.** Profesor dr Josip Posedel umro je prošlih dana u Dubrovniku u dubokoj starosti. Isticao se na kulturnom i pedagoškom polju zastupajući uvijek katolička načela. Priredn mu je lijep i dirljiv sprovod. Pokoj mu vječni! Rodbini naše saučestje!

RADOVI NA ISUSENJU VRGORACKOGA POLJA bit će doskora pri kraju. Tunnel, dugačak 2 hiljade i 200 metara, kroz koji će otjecati voda, brzo će biti sasama probušen. Još je preostalo nekoliko desetaka metara. Isušanjem ovoga polja dobit će se 3 hiljade i 400 hektara plodne zemlje, na kojoj će moći da urodi 400—500 vagona žita, te će tako biti riješeno pitanje narodne prehrane ovoga dijela Dalmacije.

Naši dopisi

TKON

Popravlak crkve — Mlada Misa

»Kao katedrala« — svaiko govori, kad vidi obnovljenu tkonsku crkvu prema nacrtu i pod vodstvom g. ing. Conte d' Erco-a. Kao što gosp. ing. sudjeluje kod ovoga potpunog besplatno, tako isto i Tkonjani rade sve poslove, a da ne traže nagrade za to. Milina je pogledali kad i djeca svojim silnim silama neće da završavaju za starijima; dok stariji počivaju — djeca rade. Da se moglo pristupiti restauraciji treba zahvaliti n. lodarima svećenstva i bogoljubnoga naroda jedne i druge skupije — No, pošto još nije sve gotovo, ovim se putem molim, da se i unaprijed sjete kojim doprinosom na sievu Božju i duhovnu obnovu Tkona.

U ovoj je crkvi 16. t. m. prikazao Bogu prvi put Nekomu Žrtvu »tkonske gore« vlč. Blaž Bojmić. Ovom je svečanom dnu prethodila u subotu uvečer lijepa rasvjeta okolnih brda, obale i bacanje raketa. Za sve ovo se brinuo sakralni mladomislakov prijatelj g. Pere Mišković. — Sam dan mladomislakova slavlja ostal će svim Tkonjanima u neizbrisivoj uspomeni. Poslije 120 godina Tkon je opet doživio Mladu Misu. Na okupu se našlo cijelo mjesto zaboravivši na sve razmirice, koje ih dijele; sabrala se lijepa kila svećenstva, po većini mladega. Svečanosti prisustvovala mladomislakova kum i prijatelj iz Slovenije: g. F. De Cecco, V. i J. Stojković, P. Frano i P. Julijan. Ova dva posljednja sve općarala svojim krasnim pjevanjem. — Na polasku u crkvu mladomislakova je pozdravio i s njime se oprostio brat mu Ivan. Na to je prozborio mladomislakov zahvalivši Bogu, roditeljima i svima ostalima te ocrao program svoga budućeg rada pod vodstvom Propetoga. Kod Misa su asistovali vlč. A. Šoša kao manuduktora mladomislakovih kolega vlč. A. Cvitanović i vlč. I. Stipanov kao đakon odn. poddakon. Preko Mise je krasno propovijedao vlč. I. Jurčev o ulozu svećenstva u narodu. — Kao što se cijelo mjesto skrabilo, da što bolje uspije vanjska proslava, tako je i cijelo mjesto doprinijelo, za svečani ručak — kod koga su i svi sudjelovali. Preko ručka je bilo izrečeno nekoliko lijepih nazdravica. Za veselo su se raspoloženje brinuli mladi svećenici krasnim pjevanjem i prečka glazba pod vodstvom g. Š. Matčina složnim sviranjem. Sve je bilo tako lijepo i domaće.

U ponedjeljak je 17. t. m. svatko, tko je mogao, otišao na Čokovac, da prisustvuje drugoj mladomislakovoj Misi U lišini napuštenoga samostana veselo se orla poslije toliko godina svečana Misa Kostli su se očeva hrvatske kulture — zakopano u sjeni čempresa — sigurno pomčale, kad su vidjele, da ih se sjećamo i da se za njih molimo. I zaslužili!

Ze popravlak crkve i de je mladomislakova slavje ovako lijepo uspjelo — zasluga je vlč. Leopolda Uglješća duhovnika Tkona. Tkon se popravlja i obnavlja. Don Poldo ne žali truda ni žrtava. Za to mu Tkonjani neće ostati nezahvalni.

Obnovljena crkva i Mlada Misa neka povežu i slože podvojena mišljenja Tkonjana i neka usmjere njihove korake pravim putem prema Bogu!

KNINSKA REPORTAŽA

4. listopada ove godine održana je u franjevačkom samostanu u Kninu zaključna sjednica glavnog odbora za gradnju spomen-crkve hrvatskog kralja Mironimira »Naša Gospa« u Biskupiji kod Knina. Tom prigodom zaključeno je, da se s ove sjednice u puti topla zahvala nadbiskupu zagrebačkom i metropoliti hrvatskom preuzv. gosp. dru. Alojziju Stepincu za darovano veliko zvono kao i na njegovom sudjelovanju pri posveti ove spomen-crkve. Gospina kipa, te na održanoj svečanoj propovijedi preko pontifikalne mise, što je sve hrvatski metropolit izvršio i ako se još nije bio ni oporavio od svoje teške bolesti. Zatim je odbor zaključio, da se pošalje topla zahvala nadbiskupu sarajevskom dru. Ivanu Ev. Sariću na darovanom srednjem zvonu i biskupu splitsko-makarskom dru. Klementu Kvirinu Bonifačiću na darovanom malom zvonu. Dalje je zaključeno, da se zahvali biskupu banjalučkom Msgr. O. J. Gariću na posveti zvona, te biskupu hvarskom Msgr. Mihi Pušiću na održanom pontifikalu starohrvatskim jezikom, a posebno pak dru. Fra Jeronimu Mileti na posvećenju crkve i na rukovođenju čitavom proslavom kao domaćina. Zaključeno je dalje, da se zahvali mnp. O. Fra Petru dru. Grabiću, provincijalu Franjev. provincije Presv. Otk., koji je u ime svoje provincije i materijalno i moralno vrlo mnogo doprinio uspjehu proslave. Jednako je odbor zaključio zahvaliti se mnp. O. Fra Stanku dru. Petrovu, koji je sve od prve zamisli gradnje ove spomen-crkve još god. 1933. i župniku i ovom odboru bio uvijek pri ruci mudrim savjetima i hrabrenjem, da ustraju u velikom i teškom poduzeću.

Odbor pak vrši svoju osnovnu dužnost, kad izvršuje posebnu i naročito tople osjećaju zahvalnost velikom umjetniku i najvećem dobročinitelju ove spomen-crkve »Naša Gospa«, našem dičnom geniju Ivanu Meštroviću, kao i proslavljenom akademskom slikaru Prof. Joži Kljakoviću za njegove žive i rječite freske.

Odbor pak napose zahvaljuje cijeloj hrvatskoj rodoljubivoj javnosti i svim hrvatskim ustanovama, koje su novčanim obolom i moralnom potporom pripomogle velikom djelu dogradnja ovog značajnog vjerskog i narodnog spomenika i od koje očekuje i daljnju pripomoć za dovršenje fresko-slika. Isto tako zahvaljuje svima rodoljubima na pismenim i brzogovornim čestitkama, među kojima ne može a da ne istakne značajnu brzogovornu čestitku našeg narodnog prvaka Dra Ante Trumbića, koja je pobudila naročito oduševljenje.

Neka je hvala i svim hrvatskim društvima, koja toga dana (18. IX.) sudjelovalaše proslavi, kao i svoj hrvatskoj dnevnoj štampi, časopisima i revijama, koji su punili svoje stupce svim našim vijestima i molbama.

Ovom zaključku odbora je udovoljeno i odnosne zahvale su sve poslone.

Ovom prigodom ne mogu da izbjegnem svojoj svetoj dužnosti, da kao župnik spomen-crkve »Naša Gospa« i ovim putem tople zahvalim svima gore navedenim, a najvećma svom milom i nikad nezaboravljenom neimaru spomen-crkve Ivanu Meštroviću, koji mi je 3. VII. 1937. u najintimnijem razgovoru očinski rekao: »Fra Bernardine, ako zapnete u gradnju ove crkve, javite meni, pak ću pomoći« i najstriktnije održao zadanu riječ. Posebno zahvaljujem uglednim i zaslužnim članovima kninskog odbora, predsjedniku Josipu Slaviću, podpredsjedniku Andriji Čurku, Mati Sariću, koji je samnom samoprijegorno kupio milodare po Kninu, Drnišu i Splitu, a na dan proslave za sve se zauzimao i veselo pomagao; Marku Grgiću, koji je samnom kupio milodare u Drnišu, Šibeniku i Zagrebu, te na dan proslave kao crv neumorno radio; Vicku Musiću, koji je samnom kupio milodare u Zagrebu i na dan proslave do u gluho doba noći veledušno radio; Mirku Lipnjaku, koji je samnom kupio milodare u Sarajevu i bio mi jedan od najsavjesnijih saradnika kao uresni savjetnik; Petru Jukiću, koji je sudjelovao u sakupljanju milodara u Zagrebu i Josipu Krpanu.

Nadalje zahvaljujem poletnom tajniku Ivanu Krvavici i radišnim članovima Nikici Tiliću i Rudolfu Mariću. Zahvaljujem Dru. Krunoslavu Begi, koji je svojim lijepim perom i prigodnim govorom na svečanom objedu doprinio uspjehu proslave. Zahvaljujem Ivanu Dragičeviću, koji je sa svojim redateljima držao primjeran red na dan proslave, te Niki Čurku, koji je savjesno rukovao prevoznim sredstvima. Osobitu zahvalnost dugujem mom redovničkom bratu O. Dru. Petru Berkoviću i O. Ivanu Vukoviću, koji su svojim glazbama iz Drniša i Imotskog uveličali proslavu, a osobito vrijedni muzičari iz Drniša svojim prigodnim nastupom 17. IX. pri dočecima uzvanika i na velikom koncertu.

Konačno zahvaljujem svim kninskim Hrvaticama gospodama i kninskoj mladosti na zajedničkoj saradnji bez obzira na društvene razlike, a osobito Materinskom društvu hrvatskih katoličkih žena na čelu s agilnom predsjednicom gđom Sofijom ud. Čurko i podpredsjednicom gđom Nadom Slajmer.

Na kraju s prezirom i s najvećim gnusanjem prelazimo preko svih onih tendencioznih izmišljotina i mržnja kao jedne šibenske »Odrane«, zagrebačkih »Jugoslavenkih novina« i drugih.

U Kninu, 14. listopada 1938. god.

TOPIC O. BERNARDIN, v. r. gvardijan i župnik.

što je katolik i član tako univerzalne i kulturne Crkve. Posjet nažalost nije bio o kakav kakav je zaslužio sam tonfilm. Znak vremena!

† IVAN ROME LJUBIĆ 13. t. m. preminuo je u našem gradu Ivan Rome Ljubić. Pokojnik je rodom iz Drniša, gdje je u svoje vrijeme bio načelnik i ostavio najljepše uspomena. Posljednje godine velikim djelom proživio je u Šibeniku. Kako u Drnišu, tako i u našem gradu ostavio je najljepše uspomena. Bio je uvijek praktičan vjernik i čestit rodoljub. Sutradan bio je sahranjen na mjesnom groblju. Plemenitoj duši vrlo pokojnika neka Gospodin bude milosiv, ucviljenoj obitelji iskreno saučesće!

O. FRA G. BUJAŠ DIPLOMIRAO

Naš sugrađanin o. fra Gašpar Buijaš diplomirao je prošlih dana na filozofskom fakultetu hrvatskoga sveučilišta u Zagrebu grupe predmeta hrvatskoga jezika i književnosti, te će sada nastupiti dužnost profesora na franjevačkoj gimnaziji u Sinju. Čestitamo!

SAT KLANJANJA s euharistijskom propovijedi bit će u nedjelju 23. t. m. u crkvi sv. Luce od 4—5 sati popodne.

PRICEST I SAT KLANJANJA KRIZARICA. U nedjelju 23. t. m. u 7 sati jutro zajednička je sv. Misa i sv. Pricest sv. Križarica i Malih Križarica, a popodne od 4—5 s. sat klanjanja u crkvi sv. Luce na što su dužne sve doći — Duhovnik.

VJENČANJE. U srijedu 12. t. m. vjenčali su se u varoškoj župskoj crkvi Antica-Milka Jurić, predsjednica Križarica Primošten-Kruševu, i Roko Bolanča Primoštena-Vesca. Vjenčao ih je duhovnik Križarickog Okružja preč. don Ante Radi Sretnim mladencima naše srdačne čestitke!

SVIM CLANICAMA »ZIVOGA SV. JETLA« javljam, da je nakana klanjanja za slijedeći tjedan (23.—29. X.): za našepo žrtvovne misionare i misionarke te misijske potrebe uopće.

Pozivljem sve članice, da u nedjelju 23. t. m. u 5 sati popodne prisustvuju našem misijskom sastanku, koji će se održati u Kat. Domu. — Preporučam članicama da u nedjelju 23. t. m. u što većem broju prisustvuju satu klanjanja u crkvi sv. Luce od 4—5 sati popodne.

»KATOLIČKOJ KARITAS« darovao g. Stipe Bogdan Din 20, da počasti uspomenu pk. Ivana Rome Ljubića. — Odbor najljepše blagodari.

U FOND NAŠEGA LISTA doprinijeli su: Da počaste uspomenu pk. Josipa u Stojan: Don Ante Radić i Kollenz Antun po Din 10. — Mjesto čestitke mladomislaku vlč. Blažu Bojmiću: Don Marko kan. Čorić Din 20. — Uprava harr zahvaljuje.

SV. ŠIMUN I SV. JUDA, apostoli, slave se u petak 28. t. m. U Novoj Crkvi bit će u 7 s. sv. Misa s epistolom i evanđeljem.

Razne vijesti

ZBOROVI I DOGOVORI, koji su odlukom ministra unutrašnjih poslova od 2. IX. bili zabranjeni, apert su dozvoljeni.

NOVA UREDBA O NAKNADI STETA učinjenih zbog političkih razloga, tereti za odštetu općine, na čijem se teritoriju počne dotična krivična djela.

Javna zahvala

Svima, koji su nas prilikom gubitka naše mile i nezaboravne

Bepine

tješili i izrazili nam svoju sućut te prisustvovali njenom sprovodu, od srca zahvaljujemo želeći im od Boga oblatu plaću.

U Šibeniku, 13. listopada 1938. Obitelj Klar

SVOJ K SVOME!

SVOJ K SVOME!

Čast mi je obavijestiti gg. župnike te cij. crkvene bratovštine i samostane, da u svojoj tvornici izrađujem voštane svijeće iz najboljih voštanih surogata, koje se ne krive ni u najvećoj vrućini, lijepo gore te ne kaplju niti dime, za što imam mnoga priznanja i jamčim.

CIJENE BEZ KONKURENCIJE!
TVORNICI VOŠTANIH SVIJEĆA NIKO JURAS - ŠIBENIK.

PARFUMERIJA „MIAMI“ - ŠIBENIK

vodi osim svih parfumerijskih i kozmetičkih preparata i slijedeće:

Baeder	D' Orsay	Mouson	Silvikrin
Biljana	Dr. Drate	Nivea	Schwarzkopf
Elise Bock	Elida	Nobilior	Saint-Ange
Bourjois	Hudnut	Patou	Tokalon
Chanel	Houbigant	Pond's	Trilysin
Colgates	L' Oreal	Piver L. T.	
Coty	Lubin	4711	Worth
Roger et Gallet	Lentheric	Johann M. Farina	Razvite